

komme dybt ind paa en Ting, som der maaske vil være yderligere Lejlighed til at komme ind paa i Udvalget, men selvfølgelig er der her fremdraget et Moment, som der maa tages fornødent Hensyn til.

Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen udtalte, som nys fremhævet af det ærede Medlem Hr. H. P. Hanssen (Nørremølle), at efter Loven af 1922 havde Medhedsraadene jo i Virkeligheden allerede ikke mere Ejendomsret. Det ærede Medlem Hr. H. P. Hanssen (Nørremølle) paatalte dette under Hensvisning til Replikskiftet i dette høje Ting i 1922 og henviste til, at det, der var fastslaaet her, da man lagde til Grund Udstykning efter Loven af 4. Oktober 1919, var, at Priserne skulde godkendes af Kirkeministeriet, og dette var naturligvis et Indgreb i Ejendomsretten, men selve Ejendomsretten var blevet bevaret. Jeg vil hertil sige, at disse Indgreb i Ejendomsretten, som det ærede Medlem Hr. H. P. Hanssen (Nørremølle) nævnte, hvis man vil tillægge dem Betegnelsen Indgreb i Ejendomsretten, i Virkeligheden ikke var nogen Fornyelse i Forhold til den Lovgivning, der bestod i den tyske Tid, thi et hvilket som helst Salg eller Afhændelse af fast Grundejendom, enhver Pantsætning, krævede Kirkemyndighedernes Indvilligelse ogsaa i den tyske Tid. Det var forskelligt, om det var den provinsielle Kirkemyndighed, Konsistoriet i Kiel, eller om det var den rent statslige Myndighed, Ministeren i Berlin. Den rene Statsmyndigheds Indvilligelse krævedes kun, hvis jeg mindes ret, efter en eller anden Forordning fra 1890erne, naar man afhændede fast Grundejendom for saa højt et Beløb som 100 000 Mark, kun i saa Fald krævedes den rene Statsmyndigheds Godkendelse af Afhændelsen; i øvrigt var det tilstrækkeligt, naar Konsistoriet i Kiel gav sin Indvilligelse, men Indvilligelsen skulde i hvert Fald gives, og man kan af Konsistoriets Holdning overfor Afhændelse af Præstegaardsjorder tydeligt se af det Reskript af 1883, som jeg nævnte før, i hvor høj Grad Konsistoriet var paa Vagt overfor Afhændelse af den kirkelige Ejendom. Jeg maa bestemt mene, at selve Loven af 1922 ingenlunde har gjort større Indgreb i den kirkelige Ejendomsret, end der var i alle Maader foreneligt med det statslige og kirkelige Tilsyn, som allerede

bestod i den tyske Tid paa Basis af den utvivlsomt fastslaaede Ejendomsret, og jeg finder, at man har en utvetydig Bekræftelse heraf i de Forhandlinger, der fandt Sted i det andet høje Ting om Loven af 1922. Overfor de Udtalelser, der er fremsat fra den højtærede Kirkeministers Side, vil det være paa sin Plads at minde om de Udtalelser, hans Forgænger den Gang fremsatte oppe i det høje Landsting. Jeg skal tillade mig med den højtærede Formands Samtykke at oplæse de Udtalelser, Kirkeminister J. C. Christensen fremsatte i Landstinget den 23. Maj 1922, (Landstingstidenden 1921—22. Sp. 1972): „Naar man ikke kan sælge sin Jord og faa det for den, man vil have, beholder man den. Det er ogsaa en naturlig Følge af Ejendomsforholdet; thi naar man i Sønderjylland har hævdet og opretholdt sin Ejendomsret til Præstegaardsjorderne — jeg vilde ønske, man havde gjort det samme her oppe —, og man er enig om ikke at ville tage den Ret fra dem — og det er i alt Fald de Partier enige om, der har foreslaaet denne Lov —, gaar det ikke an at vedtage Bestemmelser, som gaar ud paa, at man kan tvinge dem af med Jorden mod deres Villie til Priser, som de ikke selv vil gaa ind paa“. . . . „Saaledes som Lovforslaget foreligger, kan Jorden kun afhændes efter en frivillig Overenskomst; kan en saadan ikke komme i Stand, bliver Jorden ikke afhændet“. Det var den Fortolkning, som den daværende Kirkeminister gav af Loven af 1922, og den svarer i alle Maader til de Forudsætninger, under hvilke vi i sin Tid medvirkede til denne Lovs Gennemførelse.

Jeg skal derefter vende mig med nogle Bemærkninger til den højtærede Kirkeminister. Jeg maa sige, at det virkede overraskende paa mig at høre, at den højtærede Kirkeminister kunde mene, at det Lovforslag, vi behandler her, egentlig ikke har noget som helst med Ejendomsretsspørgsmaalet at gøre. De Udtalelser, den højtærede Ministers Forgænger Hr. J. C. Christensen fremsatte ved Behandlingen oppe i det høje Landsting af Loven af 1922, og som jeg lige har tilladt mig at oplæse, er jo et utvetydigt Bevis for, at i alt Fald han og det Parti, han den Gang stod i Spidsen for, mente noget andet, mente afgjort det modsatte, og jeg er ganske enig